

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020-01-21 Nr. 4D-2019/2-1341
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė tiria X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjos prašymus, susijusius su daugiabučio namo, esančio <...> (toliau citatose ir tekste vadinama – Namas), modernizavimu, technine būkle.

2. Skunde pažymėta:

„Mūsų Namas buvo pradėtas renovuoti 2012 m. Nuo pat pradžių buvo pastebėti trūkumai. Kreipėmės į įvairias institucijas, bet vyko tik susirašinėjimai. Iki dabar šalame, I bute pelėsių kvapas, drėgmė“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

„Komisijų buvo daug [...]. Vyko tik laiko vilkinimas. Savivaldybės parodymai melagingi. Broko niekas niekada netaisė ir Namą pridavė (niekam nežinant) su visu broku“; „pastebėjome daug paslėpto broko. Jau keli metai Savivaldybės specialistai nesirodo prie Namo, o institucijoms duoda atsakymus melagingai“. „Primename, kad šį projektą vykdė Savivaldybė“, Savivaldybė „broko netaisė motyvuodama, kad nėra pinigų“.

3. Pareiškėja prašo Seimo kontrolierę pagalbos.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Iš karto su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. Savivaldybės 2019-10-04 raštu Nr. ARB-1939 (atsakant į Pareiškėjos 2019-09-12 prašymą, registracijos Savivaldybėje Nr. (1D-2657)-2D-4237, ir informuojant Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliariją) pažymėta: „Informuojame, kad Savivaldybė jau ne kartą nagrinėjo Pareiškėjos skundus dėl nekokybiškai atliktų Namo atnaujinimo (modernizavimo) darbų. Visi prašymuose nurodyti reikalavimai išnagrinėti įvairių institucijų, atsakymai įforminti ir pateikti (išsamus dokumentų sąrašas Pareiškėjai [...] pateiktas Savivaldybės 2019-03-18 raštu Nr. ARB-442). Papildomai buvo atsakyta Savivaldybės mero 2019-05-07 raštu Nr. ARB-878, Savivaldybės 2019-05-24 raštu Nr. ARB-1009, Savivaldybės 2019-07-26 raštu Nr. ARB-1436. Raštai Pareiškėjai yra žinomi ir pakartotinai neteikiami. Atsižvelgdami į tai, kad naujame prašyme nėra nurodytų naujų, dar nenagrinėtų aplinkybių, jis nebus nagrinėjamas iš naujo.“

4.2. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Inspekcija) 2019-08-06 rašte Nr. 2D-10301 (atsakant į Pareiškėjos 2019-07-12 prašymą, registracijos Inspekcijoje Nr. S-2019-4273), be kita ko, pažymėta: „Inspekcija gavo Lietuvos Respublikos Antikorupcinės komisijos persiustą Jūsų raštą, dėl prašymo paskirti

specialistą įvertinti nekokybiškai atliktus darbus po Namu atnaujinimo (modernizavimo). Informuojame, kad į Jūsų tą patį keliamą klausimą jau buvo atsakyta Inspekcijos 2018-07-20 raštu Nr. 2D-10090(19.2). [...].“

5. Iš Nekilnojamojo turto registro Centrinio duomenų banko 2019-11-13 išrašo nustatyta: Namu bendrojo naudojimo objektus administruoja Namu savininkų bendrija „A“ („Įregistravimo pagrindas: 2015-09-15 Asmens prašymas Nr. 9460660“) (toliau vadinama – Bendrija), **Namu modernizavimas užbaigtas 2014-03-20** (2014-03-20 statybos užbaigimo aktas Nr. SUA-50-140320-00030).

6. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes (rašto 1–5 paragrafai), kreipėsi į:

6.1. Savivaldybę, prašydama motyvuotai paaiškinti Savivaldybės dalyvavimo Namu modernizavimo procese aplinkybes, kas buvo Namu modernizavimo užsakovas; motyvuotai informuoti, ar Savivaldybė, nagrinėdama Pareiškėjos prašymus: tikrino, ar Namu modernizavimo užsakovas yra (buvo) nustatęs Namu modernizavimo darbų trūkumų (tarp jų, ir paslėptus) po modernizavimo užbaigimo, jeigu taip – kokių veiksmų buvo imtasi trūkumams šalinti ir pan.; ar 2019 metais patikrino atliekamą Namu techninę priežiūrą, nustatė, kad Pareiškėjos prašymuose Savivaldybei aprašomi Namu techninės būklės (tarp jų, ir galimai Namu gyvenamosiose patalpose atsirandantis pelėsis) trūkumai yra / nėra susiję su atliktu Namu modernizavimu, ar Namu būklė atitinka teisės aktų reikalavimus, jeigu taip – pateikti patikrinimo akto kopijas ir informaciją apie pateiktų reikalavimų vykdymo rezultatus; ar ėmėsi priemonių, kad Pareiškėjos bute galimai augantis pelėsis nekeltų pavojaus Pareiškėjos sveikatai, jeigu ne – nurodyti priežastis; pateikti informaciją ir kt.;

6.2. Inspekciją – ar Pareiškėja kreipėsi į Inspekciją dėl Namu modernizavimo užbaigimo dokumento teisėtumo, jeigu taip – pateikti susirašinėjimo su Pareiškėja dokumentų kopijas; pateikti Seimo kontrolieriui Inspekcijos 2018-07-20 rašto Nr. 2D-10090(19.2) kopiją ir kt.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

7. Iš Savivaldybės 2019-12-19 raštu Nr. ARB-2449 Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

7.1. „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-09-23 nutarimu Nr. 1213 [...] patvirtintoje Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programoje [toliau citatose ir tekste vadinama – Programa] nustatyta, kad daugiabučių namų atnaujinimas finansuojamas ir pagal 2007–2013 metų Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 1 prioriteto „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai“ įgyvendinimo priemonę VP3-1.1-VRM-03-R „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“ (atsakinga Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija) (12 punktas)“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Ministerija).

„Savivaldybė 2009-11-30 raštu Nr. ARB-1993 „Dėl daugiabučių namų renovacijos“ kvietė Bendriją dalyvauti Programoje“ („šio dokumento pateikti negalime, priežastis – pasibaigus 5 m. saugojimo terminui, 2009 m. susirašinėjimo dokumentai yra sunaikinti; Savivaldybės 2016-09-07 dokumentų naikinimo aktas Nr. ARN-3“).

„Bendrija nusprendė dalyvauti Programoje (renovuoti Namą), jei finansavimas bus ne mažiau kaip 80 procentų (2009-12-03 protokolas Nr. 12/03).

Savivaldybė ir Bendrija 2010-05-12 sudarė partnerystės sutartį Nr. ASR-169 (toliau – Partnerystės sutartis). Partnerystės sutarties dalykas – šalys įsipareigojo bendrai naudoti savo žmogiškuosius išteklius, pastangas, darbą, įgūdžius, savo ir Europos Sąjungos (ES) finansinės paramos lėšas ir profesines žinias siekdami įgyvendinti projektą „Daugiabučio gyvenamojo namo

<...> rekonstravimas – Namu atnaujinimas pirmiausia didinant jo energijos vartojimo efektyvumą“ [toliau citatose ir tekste vadinama – Projektas], kuris teiktas VšĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai [toliau citatose ir tekste vadinama – Agentūra] finansuoti ES paramos lėšomis pagal 2007–2013 m. sanglaudos skatinimo veiksnių programos I prioriteto „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai“ priemonę VP3-1.1-VRM-03-R „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“. „Savivaldybės 2010-10-20 raštu Nr. ARB-1906 [...] pateikta paraiška dėl finansavimo Projektui skyrimo. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011-01-11 įsakymu Nr. 1V-25 [...] skirtas finansavimas regionų projektų planavimo būdu pateiktam Savivaldybės Projektui (projekto kodas Nr. VP3-J.1-VRM-03-R-51-004) įgyvendinti.

Ministerija, Agentūra ir Savivaldybė 2011-03-28 sudarė Projekto finansavimo ir administravimo sutartį (toliau – Finansavimo ir administravimo sutartis). Projekto esmė – Projektas skirtas Namu atnaujinimui.

Savivaldybė, kaip Projekto vykdytojas, parengė ir pateikė paraišką Projekto finansavimui ES finansinės paramos lėšomis gauti, **vykdė bendrąjį projekto priežiūrą ir koordinavimą, projekto valdymą, projekto lėšų administravimą ir buhalterinę apskaitą, viešuosius pirkimus, kitus Partnerystės sutartimi, Finansavimo ir administravimo sutartimi prisiimtus įsipareigojimus.**

Užsakovo funkcijas vykdė Projekto vykdytojas – Savivaldybė (Partnerystės sutarties 16 punktas)“;

7.2. „Bendrija 2013-12-20 raštu Nr. 2 [...] nurodė, kad **Namu modernizavimas atliktas be esminių trūkumų, ir siūlė pradėti statybos užbaigimo akto išdavimo procedūrą**“;

7.3. „Statybos užbaigimo aktas sudarytas 2014-03-20 – komisija, sudaryta Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos Panevėžio teritorijų ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus vedėjo G. Valkūno 2014-03-10 potvarkiu Nr. P3-361 [toliau citatose ir tekste vadinama – Statybos užbaigimo komisija], **nusprendė, kad Namu statyba yra baigta. Statybos užbaigimo komisija nustatė, kad Namas atitinka projekto sprendinius. Statybos užbaigimo komisijai pateikti visi privalomi dokumentai ir jie atitinka nustatytus reikalavimus, statinių bendrieji rodikliai, nustatyti statinio projekte, atitinka faktinius**“;

7.4. „Pareiškėja dėl Namu atnaujinimo (modernizavimo) trūkumų į Savivaldybę kreipėsi ne vieną kartą (2013–2018 metais). Visi Pareiškėjos nurodyti klausimai išnagrinėti įvairių institucijų ir atsakymai įforminti (Savivaldybės turimais duomenimis)“: „Pasvalio rajono savivaldybės mero 2013-05-30 raštu Nr. ARB-1367 [...] (sudaryta komisija, surašytas 2013-05-29 Pastato būklės įvertinimo (apžiūros) aktas Nr. 3)“, „Inspekcijos 2013-07-25 raštu Nr. 2D-11981-18.2) „Dėl Namu modernizacijos“, „Savivaldybės 2014-06-20 raštu Nr. ARB-1552 „Dėl netinkamos renovacijos“, „Inspekcijos [...] 2014-07-18 pažymoje Nr. 4D-1928 „Dėl modernizuotame Name atliktų statybos darbų patvirtinimo“ [...], „Inspekcijos 2014-08-06 raštu Nr. 2D-12244(18.2) „Dėl paviršinio vandens surinkimo prie Namu“, „Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2015-03-03 pažyma Nr. 4D-2014/2-764 „Dėl Pareiškėjos ir B skundo prieš Savivaldybę“ [...], „Savivaldybės 2015-04-16 raštu Nr. AR8-864 „Dėl Rekomendacijų nagrinėjimo rezultatų pateikimo, „Komisijos, sudarytos Pasvalio rajono savivaldybės mero 2015-06-02 potvarkiu Nr. MV-31 [...], 2015-06-06, 2015-08-24 posėdžių protokoluose (Nr. 1, Nr. 2)“, „Savivaldybės 2018-03-16 raštu Nr. ARB-579 „Dėl Bendrijos prašymo“, „Savivaldybės 2018-12-19 raštu Nr. ARB-2525 „Dėl skundo“. Pastaba – visi aukščiau įvardinti dokumentai Pareiškėjai yra žinomi.“

2015-06-06 Savivaldybės komisijos protokole Nr. 1 (dėl Pareiškėjos skundo), be kita ko, pažymėta:

„1. SVARSTYTA. Filmuotos medžiagos žiūrėjimas. [...]. 2013 m. gegužės mėn. buvo nufilmuotas Namu fasadinės plokštės nuėmimas, dalyvaujant Inspekcijos atstovams, Savivaldybės atstovams, Bendrijos atstovams. Savivaldybės administracijos direktorius [...] informavo, kad apšiltinimo medžiaga buvo be vandens, sausa. [...]. NUSPREŠTA. Išklausti komisijos nuomonės.

2. SVARSTYTA. Namu atstovės ir komisijos narių pasisakymai. [...]. NUSPRESTA. Komisijos nariams susipažinti su gautais skundais ir jų atsakymais. [...]“, komisijos nariams dalyvauti artimiausiame Bendrijos susirinkime, „Išklausius gyventojų nuomonę, priimti sprendimą ir išvadas pateikti Savivaldybės merui.“

2015-08-24 Savivaldybės komisijos protokole Nr. 2, be kita ko, pažymėta:

„SVARSTYTA. Dėl Namu renovacijos kokybės [...]. [...] suteikė žodį Pareiškėjai. Pareiškėja [...] skundėsi, kad Namu renovacija nepatenkinta, darbų eigoje nematė techninio prižiūrėtojo [...]. Namu trečiojoje laiptinėje, rūsyje, po lietaus yra vandens, kambariuose blogas kvapas, balkonai nekokybiškai apšiltinti, neišvalyti ventiliacijos kanalai. [...] nekokybiška Namu renovacija skundžiasi ne vien Pareiškėja.

NUSPRESTA. 1. [...] pagal projektą permontuoti lietaus kanalizacijos vamzdyną. 2. Savivaldybei pakviesti sertifikuotą firmą dėl Namu termovizinės nuotraukos parengimo šildymo sezono metu, kad nustatyti pastato šilumos pralaidumą ir įsitikinti išorinių pastato sienų apšiltinimo rezultatais, nes po pastato atnaujinimo gauta C energinio naudingumo klasė“;

7.5. „Papildomai informuojame, kad **Bendrija į Savivaldybę dėl Namu modernizavimo darbų trūkumų po modernizavimo užbaigimo nesikreipė**“;

7.6. „**Užsakovas (Savivaldybė) Namu modernizavimo darbų trūkumų po modernizavimo užbaigimo nenustatė**“;

7.7. „**Savivaldybė 2019 m. patikrino atliekamą Namu techninę priežiūrą (Statinio techninės priežiūros patikrinimo [2019-07-08] aktas Nr. SPA-85 [toliau citatose ir tekste vadinama – Aktas]). Patikrinimo pagrindas – Pareiškėjos kreipimasis.**“

„[...] Akte nustatyti reikalavimai: 1) ant Namu stogo KF alsuoklį pakelti iki reikiamo aukščio (Savivaldybė 2019-09-25 telefonu informuota apie reikalavimo įvykdymą), 2) išvalyti ventiliacijos angas (suformuluoto reikalavimo išvalyti ventiliacijos angas atsisakyta (Bendrijos susirinkimo 2019-11-27 protokolas Nr. 2), pateikti reikalavimai nėra susiję su atliktu Namu modernizavimu.

Namu techninės priežiūros patikrinimo metu trūkumai dėl pelėsio nenustatyti.“

„**Pareiškėjos nurodomi trūkumai nenustatyti. Namu techninės priežiūros patikrinimo metu nenustatyta trūkumų, susijusių su atliktu Namu modernizavimu. Namu būklė atitinka teisės aktų reikalavimus**“;

7.8. **Bendrijos 2019-11-27 susirinkimo protokole Nr. 2** (toliau citatose ir tekste vadinama – Susirinkimas, Protokolas) pažymėta:

7.8.1. „Susirinkimo tikslas: Pareiškėjos skundų svarstymas dėl Namu renovacijos“ (Pareiškėja dalyvavo susirinkime, nors dalyvių sąrašė nepasirašė);

7.8.2. „1. SVARSTYTA. Dėl Namu būklės

Perskaitytas prašymas, kur Pareiškėja I laiptinės vardu kreipiasi į Prezidentą [2019-08-12]. Išsiaiškinta, kad ji kreipiasi asmeniškai, tik pasirašydama laiptinės vardu. Ankstesni skundai yra buvę su laiptinės gyventojais [...], kurios pasirašydavo po skundais neįsitikinusias jų tikrumu – tai pasitvirtino Susirinkime. Skundų įvairioms organizacijoms Pareiškėja parašė tikrai daug. Užverda aršus ginčas, net pasiūloma ją išbraukti iš Bendrijos narių. Pareiškėja bando įtikinti Namu gyventojus, kad jos bute yra blogas kvapas. **Siūloma atlikti Namu vėdinimo kanalų valymą, kas buvo įrašyta Akte. Prakalbus apie vėdinimo kanalų valymą, ji kategoriškai atsisako.** Tada pasiūloma jai pačiai išsikviesti kvapų tyrimo laboratoriją ir nustatyti kvapo koncentracijas bute [...]. Jei kvapo koncentracija viršys normą, Bendrija sutinka apmokėti laboratorijos tyrimus, o jei normos nebus viršytos, sąskaitą teks apmokėti Pareiškėjai. Ji kategoriškai atsisako. Tada Namu gyventojai pareikalavo įleisti į butą [...], kad įsitikintų, ar yra blogas kvapas, ar yra pelėsis bute. Buto savininkė Pareiškėja prieštaravo dėl buto apžiūros, motyvuodama, kad butas išvėdintas. Susirinkimo dalyviams pareikalavus, išrinkti atstovai buto [...] apžiūrai. Grįžus po apžiūros [...], R. S. [...] informavo, kad **blogas kvapas ir pelėsių – nenustatyta.** [...]“

„**2019-11-08 Pareiškėjos prašymu buvo atvykę Savivaldybės administracijos direktorius [...], UAB „Pasvalio butų ūkis“ direktorius [...]** ir apžiūros metu pasiūlė rūsyje fekalinės nuotekos

vamzdį atlaisvinti, išdaužant betoną lubose. [...] tą patį darbą pasiūlė susirinkime. **Pareiškėja atsisakė šio sprendimo**, motyvuodama, kad šis darbas jau buvo vykdytas.

NUTARTA. **Renovuoto Namu būklė gera**. Aptarti defektai dėl stogo skardos pritvirtinimo, įėjimo durų užsidarymo garso sumažinimo [...]. Nutarta aptartus defektus pašalinti“;

7.8.3. „2. SVARSTYTA. Dėl Namu techninės priežiūros vykdymo

NUTARTA. **Techninės priežiūra vykdoma pagal reikalavimus. Akto reikalavimo išvalyti ventiliacijos angas dėl Pareiškėjos buto blogo kvapo – šiame Susirinkime buto savininkė atsisakė**. [...]“;

7.9. „Pareiškėja į Savivaldybę 2018–2019 metais Bendrijos valdymo organų veiklos kompleksinio patikrinimo turinį sudarančiais klausimais nesikreipė. Bendrijos valdymo organų veiklos kompleksinis planinis patikrinimas atliktas 2018 m. (2018-06-14 aktas Nr. 2 [toliau citatose ir tekste vadinama – Patikrinimo aktas]) – veikla įvertinta gerai, trūkumų nenustatyta“;

7.10. Savivaldybės 2018-03-18 rašte Nr. ARB-442 „Dėl Pareiškėjos kreipimosi“ (atsakymas į 2019-03-12 prašymą; analogiškas atsakymas pateiktas Savivaldybės 2018-03-16 raštu Namu I-os laiptinės gyventojams) nurodyta:

7.10.1. „Prašymo turinys – po Namu atnaujinimo (modernizavimo) pastebėti trūkumai: 1) sumirkusi apšiltinimo vata, 2) balkonuose (žiemos sezonu) minusinė temperatūra, 3) fasadinių plokščių plyšiuose veisiasi vabzdžiai, 4) dėl sumirkusios vatos 1-ame bute jaučiamas stiprus supelėjusios vatos kvapas, 5) kambariuose šalta, drėgna, 6) dėl panaikintų ventiliacijos kaminėlių (I laiptinėje) supelijo vonios durys, 7) nekokybiškos fasadinės plokštės (I laiptinėje), 8) Namu stogas su defektais, ne visur pakeisti lietvamzdžiai, 9) lietui lyjant į rūsius bėga vanduo, 10) po lietaus pelėsių kvapas juntamas ir laiptinėje (I laiptinėje), ir rūsiuose, dėl nuardyto piliastro šalta, kuriuos prašoma pašalinti“;

7.10.2. „Primename, kad su analogiškais reikalavimais šio Namu I laiptinės gyventojai į Savivaldybę kreipėsi ne vieną kartą (2013–2018 metais). Visi aukščiau įvardinti klausimai išnagrinėti visų institucijų ir atsakymai įforminti [...]“;

7.11. Savivaldybės 2018-12-19 rašte Nr. ARB-2525 „Dėl skundo“ (atsakymas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijai) į Pareiškėjos 2018-12-06 prašymą pažymėta: „Informuojame, kad Savivaldybė jau ne kartą nagrinėjo skundus dėl nekokybiškai atliktų Namu atnaujinimo (modernizavimo) darbų. Atsižvelgiant į tai, kad skunde nėra nurodytų dar nenagrinėtų aplinkybių, skundas nebus iš naujo nagrinėjamas“ (kartu pateiktas Savivaldybės 2018-03-10 atsakymas Namu gyventojai B);

7.12. Savivaldybės 2019-05-07 rašte Nr. ARB-878 „Dėl Prašymo“ (atsakymas į 2019-04-29 prašymą) pažymėta: Pareiškėjos 2019-04-29 prašyme nurodyta, kad „po Namu atnaujinimo [...] pastebėti trūkumai: 1) šiauriniuose butuose pelėsis; 2) sumirkusios vatos storis iki 5 cm“, „Visi nurodyti klausimai išnagrinėti įvairių institucijų [...]. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į tai, kad nėra naujų, dar neišnagrinėtų aplinkybių, informuojame, kad prašymas nebus iš naujo nagrinėjamas“;

7.13. Savivaldybės 2019-05-24 rašte Nr. ARB-1009 „Dėl Prašymo“ (atsakymas į 2019-05-14 prašymą) Pareiškėjai, be kita ko, suteikta ši informacija: Savivaldybė neturi Jūsų galimai pateiktų 2013 m. kovo mėn. atliktų pastato (jo dalies) termovizijos nuotraukų, turime pranešti, kad dėl termovizijos tyrimo atlikimo rezultatų turite kreiptis ne į Savivaldybę, o į specialistus, turinčius teisę verstis šia veikla“;

7.14. Savivaldybės 2019-07-26 rašte Nr. ARB-1436 „Dėl Prašymo“ (atsakymas į 2019-07-12 prašymą) nurodyta: 2019-07-12 prašyme Pareiškėja pateikė prašymą „paskirti specialistą įvertinti galimai nekokybiškai atliktus darbus po Namu atnaujinimo“, Savivaldybė informuoja Pareiškėją, kad „su reikalavimais dėl Namu atnaujinimo [...] trūkumų į Savivaldybę Pareiškėja ir Namu I laiptinės gyventojai kreipėsi ne vieną kartą (2013–2019 metais). Visi prašymuose nurodyti reikalavimai išnagrinėti įvairių institucijų [...]. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, įvertinus prašymą, nustatyta, kad naujų dar neišnagrinėtų aplinkybių dėl galimai nekokybiškai atliktų darbų po Namu atnaujinimo [...]“

nėra nurodyta. Dėl šių priežasčių nėra pagrindo tenkinti reikalavimą dėl specialisto įvertinti galimai nekokybiškai atliktus darbus po Namų atnaujinimo [...] skyrimo“;

7.15. Savivaldybės 2019-10-04 atsakymo Pareiškėjai turinys nurodytas pažymos 4.1 punkte.

8. Dėl Namų gyventojų skundo Nr. 4D-2014/2-764 (dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), vykdančių Projektą ir teikiančių informaciją, sietiną su Namų statybos užbaigimo procedūra) tyrimo rezultatų:

8.1. Seimo kontrolieriaus 2015-03-03 pažymoje Nr. 4D-2014/2-764 dėl Namų gyventojų skundo (toliau citatose ir tekste vadinama – pareiškėjai ir Pažyma):

8.1.1. pažymėta: „Pareiškėjos skunde nurodo: [...] Namas buvo pradėtas renovuoti 2012 m. „Įpusėjus renovacijai jau buvo pastebėti trūkumai“; „netaisyklingas fasado plokščių išdėstymas [...]“; „Plokščių sienelės nesuderintos nei su antra laiptine, nei su galine siena“; „Prasidėjus 2012 m. šildymo sezonui galiniai, šiauriniai butai pajutome iš kamų einantį didelį šaltį (paaiškėjo, kad nei vienas piliastras neapšiltintas, o projekte visas Namas turėjo būti apšiltintas 15 cm storio vata) [...]. Temperatūra kambariuose 16–17 laipsnių, o kampuose – 8 laipsniai. Kitose laiptinėse temperatūra 22–23, o mokame vienodai“; „2013 m. polaidžio metu užtvino rūšys [...], ko iki renovacijos niekad nebūvo“, ir kt.“;

8.1.2. nurodyta: „Seimo kontrolierius, gavęs pareiškėjų skundą, 2014-06-03 rašte Nr. 4D-2014/2-764/3D-1621, be kita ko: [...] nurodė, kad: „Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 ir 6 punktais (Seimo kontrolierius priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, jeigu skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso jo kompetencijai arba padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje), atsisakome tirti jų skundo dėl Namų renovacijos atitikimo teisės aktų reikalavimams (darbų trūkumų) dalį, nes ši skundo dalis nagrinėtina kitose institucijose, t. y. Inspekcijoje arba teisme [...]“; „taip pat pažymėjo, jog: „Iš Nekilnojamojo turto registro Centrinio duomenų banko 2014-05-26 išrašo nustatyta, kad Namų atnaujinimo (modernizavimo) faktas ir Statybos užbaigimo aktas registruoti Nekilnojamojo turto registre, įrašas galioja nuo 2014-03-25“;

8.1.3. šio skundo tyrimui aktualiais klausimais konstatuota: „2014-08-08 Savivaldybė gavo raštą iš Inspekcijos (2014-08-06 Nr. 2D-12244(18.2), adresuotą Savivaldybei ir [Bendrijai], jame konstatuojama, kad [pareiškėjų] skunde minimas faktas dėl vandens atsiradimo rūšio patalpose nieko bendro neturi su atliktais pastato modernizavimo darbais. Lygiagrečiai buvo vykdomas teritorijos tvarkymo projektas ir vykdymo metu buvo nukastas šlaitas ties pamato siena“; „Savivaldybė atsižvelgdama į rašte išdėstytus pastebėjimus iki 2014 metų spalio 1 d. sutvarkys teritoriją prie pastato kampo, kad lietaus paviršinis vanduo nepatektų į Namų rūšio patalpas.“

„Savivaldybės 2014-06-20 rašte Nr. ARB-1552, adresuotame Pareiškėjai [...], nurodyta: [...] 2014-03-20 Statybos užbaigimo komisija [...] nustatė, kad Namui atliktas paprastasis remontas – pastato atnaujinimas (modernizavimas), kad statinio bendrieji rodikliai, nurodyti statinio projekte, atitinka faktinius ir statyba yra baigta“; „Statybos užbaigimo komisijai reikalingus paaiškinimus teikė užsakovas – [Pirmininkė], statinio projekto vadovas I. G., statinio techninės priežiūros vadovas E. S. Statybos užbaigimo komisijai nenustačius esminių trūkumų ir negavus pastabų dėl trūkumų iš Statybos užbaigimo komisijos darbe dalyvavusių atstovų, pasirašytas Statybos užbaigimo aktas“; „[...] 2014-02-17 raštu Nr. ARG-518 buvo gautas [...] [Bendrijos] pritarimas naujai parengtiems projekto sprendinių pakeitimams“; „2013-05-10 Namui išduotas pastato energinio naudingumo sertifikatas Nr. KG-0193-0030, pasiekta C pastato energinio naudingumo klasė“.

„Iš Inspekcijos pateiktos informacijos nustatyta: [...] „[...] Namų [...] statybos užbaigimo procedūra buvo vykdoma gavus Pirmininkės 2014-02-28 prašymą dėl statybos užbaigimo akto išdavimo. **Kartu su prašymu gautas Bendrijos susirinkimo protokolas dėl [Pirmininkės] delegavimo dalyvauti Statybos užbaigimo komisijos darbe ir daugumos gyventojų sutikimas (pasirašytinai) dėl statybos užbaigimo akto išdavimo procedūros**“; „Statybos užbaigimo komisijos nariai [...] nustatė, kad Namų paprastojo remonto (modernizavimo) darbai baigti, statinio bendrieji

rodikliai, nurodyti statinio projekte, atitinka faktinius. Statybos užbaigimo aktas išduotas 2014-03-20“; „Vadovaujantis Statybos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, po statinio įregistravimo Nekilnojamojo turto registre statybos užbaigimo akto galiojimą gali panaikinti tik teismas. [...]. Išnagrinėjus [pareiškėjų] prašymą pagal Inspekcijos kompetenciją, nenustatyta, kad Statybos užbaigimo aktas būtų išduotas neteisėtai. Atsižvelgdami į tai, jog nenustatyta, kad Statybos užbaigimo aktas būtų išduotas neteisėtai, ***nėra pagrindo kreiptis į teismą dėl Statybos užbaigimo akto panaikinimo.*** [...].“

„Tyrimo metu Seimo kontrolierius pagal jam suteiktą kompetenciją vertino skundžiamas faktines aplinkybes ir surinktus įrodymus tik teisės taikymo aspektu. Pažymėtina, jog Seimo kontrolierius neturi įgaliojimų tirti ir vertinti pareiškėjų skunde nurodytas aplinkybes techniniu, architektūriniu, inžineriniu ar kitokiu aspektu, reikalaujančiu tam tikros srities specialių žinių. Atsižvelgiant į tai, išvados bus pateikiamos vertinant tik viešojo administravimo subjekto (šiuo atveju – Savivaldybės) pareigūnų veiksmus, nagrinėjant pareiškėjų 2014-04-15 kreipimąsi ir teikiant atsakymą“ [...];

8.1.4. atkreiptas pareiškėjų dėmesys į tai, kad „remiantis Nekilnojamojo turto registro įstatymo 4 straipsniu, visi Nekilnojamojo turto registre esantys duomenys nuo jų įrašymo laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka. Statybos įstatymo 24 straipsnio 5 dalies 3 punkte reglamentuojama, kad Statybos užbaigimo akto galiojimą ir įregistravimą gali panaikinti teismas. Remiantis to paties straipsnio 7 dalies nuostatomis, kreiptis į teismą dėl statybos užbaigimo akto galiojimo ir įregistravimo panaikinimo turi teisę suinteresuotieji asmenys, šių asmenų skundu ar pranešimu pagrindu arba savo iniciatyva – Inspekcija ar statinio saugos ir paskirties valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją.

Tyrimo metu Inspekcija informavo Seimo kontrolierių, jog pagal kompetenciją išnagrinėjusi pareiškėjų prašymą, ji nenustatė, kad Statybos užbaigimo aktas būtų išduotas neteisėtai ir, atsižvelgdami į tai, Inspekcija neturi pagrindo kreiptis į teismą dėl Statybos užbaigimo akto panaikinimo [...]. Tačiau jeigu pareiškėjos mano, kad minėtas Statybos užbaigimo aktas buvo išduotas galimai neteisėtai, Seimo kontrolieriaus nuomone, būtų tikslinga, jog Bendrija (kaip suinterasuotas asmuo) visuotiniame Namų gyventojų susirinkime apsvaistytų galimybę teisės aktų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl Statybos užbaigimo akto teisėtumo įvertinimo“;

8.1.5. Savivaldybės administracijos direktoriui aktualiais šio tyrimo klausimais rekomenduota: „atlikti Bendrijos valdymo organų kontrolę, pateikiant motyvuotas išvadas dėl jos Pirmininkės veiklos atitikimo teisės aktų reikalavimams (ypač atkreipiant dėmesį į tai, ar [...]) Pirmininkė pagrįstai ir tinkamai atstovavo Bendrijai Namų renovacijos procese).“

Savivaldybės 2015-04-16 rašte Nr. AR8-864 „Dėl Rekomendacijų nagrinėjimo rezultatų pateikimo“, be kita ko, pažymėta: „Komisija [...], atlikusi neplaninį Namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų veiklos patikrinimą, 2015-04-16 akte Nr. 1 nustatė: „[...] 2) ***Pirmininkė pagrįstai ir tinkamai atstovavo Bendrijai Namų renovacijos procese*** [...].“

9. Iš Inspekcijos Seimo kontrolieriui pateikto Pareiškėjai adresuoto 2018 m. liepos mėn. atsakymo Nr. 2D-10090-(19.2) nustatyta:

9.1. Inspekcija „gavo Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcinės komisijos 2018-06-22 raštą Nr. S-2018-5111 „Dėl nekokybiškai atliktų remonto darbų“ pagal kompetenciją išnagrinėti Pareiškėjos bei Namų gyventojų prašymą dėl nekokybiškai atliktų Namų ir I laiptinės butų remonto. Apie prašymo nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti Pareiškėją ir Seimo Antikorupcijos komisiją. Prie rašto pridėtame 2018-06-20 prašyme, kurį pasirašė Pareiškėja [...], prašoma atlikti atnaujinto (modernizuoto) [...] Namų I laiptinės ekspertizę.

Informuojame, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas) 34 straipsnio 3 dalimi statinio ekspertizė atliekama viešojo administravimo subjekto, pagal kompetenciją atliekančių statybos valstybinę priežiūrą arba statinių naudojimo priežiūrą, iniciatyva, kai: įvyko statinio avarija ar yra nustatyta jos grėsmė, pastebėtos statinio deformacijos;

gautas statytojo (užsakovo) ar statinio naudotojo skundas arba yra prielaidų, kad statinys neatitinka esminių statinių reikalavimų, nustatytų Reglamente (ES) Nr. 305/2011. Pažymėtina, kad statinio ekspertizės išlaidas, pagal Statybos įstatymo 34 straipsnio 5 dalį, apmoka statinio naudotojas.

Namo atnaujinimo (modernizavimo) darbai pradėti 2012-05-24 (pagal įrašą statybos darbų žurnale). Atnaujinamo (modernizuojamo) Namu projekte (toliau – projektas) buvo numatyta Namu sienų šiltinimas (ventiliuojamo fasado įrengimas), stogo dangos pakeitimas, šildymo sistemos modernizavimas, karšto ir šalto vandens tiekimo sistemų keitimas, vidaus nuotekų tinklų keitimas. Darbai buvo vykdomi iki 2013-02-21.

Bendrija 2013-08-09 ir 2014-02-04 buvo pateikusi prašymus dėl atnaujinamo (modernizuojamo) Namu statybos užbaigimo akto išdavimo. Prašymai buvo netenkinti, nes dalis projekto sprendinių neatitiko faktiškai atliktiems darbams. 2014-02-28 buvo gautas trečias Bendrijos prašymas dėl statybos užbaigimo akto išdavimo. 2014-03-10 Inspekcijos Panevėžio teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros skyriaus (toliau – Panevėžio skyrius) vedėjo potvarkiu Nr. P3-361 buvo sudaryta Statybos užbaigimo komisija.

Kadangi nustatyti trūkumai pašalinti atlikus projekto koregavimą (buvo išleista projekto A laida), Statybos užbaigimo komisija patikrinusi Namu pateiktus privalomus projektinius ir statybos darbų išpildymo dokumentus, nustatė, kad Namas atitinka projekto sprendinius, Statybos užbaigimo komisijai pateikti visi privalomi dokumentai ir jie atitinka nustatytus reikalavimus. [...] 2014-03-20 buvo išduotas statybos užbaigimo aktas Nr. SUA-50-140320-00030“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Statybos užbaigimo aktas);

9.2. „[...] joks įstatymas nedraudžia Jums asmeniškai išsikviesti statybos ekspertą“;

9.3. „Pažymėtina, kad per 5 metus nuo Namu atnaujinimo (modernizavimo) darbų užbaigimo Jūs ir dar keletas Namu gyventojų kreipėtės raštais į įvairias institucijas dėl nekokybiškai atliktų atnaujinimo (modernizavimo) darbų ir kitų problemų (šildymo, ventiliacijos, vandens patekimo į rūšį), nesusijusių su projekto sprendiniais. Per tą laikotarpį buvo atlikta daug įvairių patikrinimų, buvo sudaryta keletą komisijų Jūsų skundams tikrinti. **Pagal Jūsų reikalavimą buvo nuiminėjamos net fasadinės plokštės.** Į visus skundus gavote atsakymus. Į Jūsų skundus buvo atsakyta Inspekcijos raštais: 2013-07-25 Nr. 2D-11981, 2013-10-28 2D-17155, 2013-12-16 2D-20634 ir kitais. Jūsų problemas sprendė Savivaldybė, buvo nagrinėjama ir Pasvalio rajono savivaldybės Tarybos posėdyje, buvo sudaryta net Tarybos komisija Jūsų skundui tirti.

Dėl atliktų statybos darbų patikrinimo 2014-07-08 Inspekcijos viršininko įsakymu Nr. IV-98 buvo sudaryta Inspekcijos komisija. 2014-07-18 komisija pateikė pažymą Nr. 4D-1928, kurioje buvo nustatyti trūkumai ir jų pašalinimo eiga, kurie buvo įvykdyti. [...]“

Tyrimui reikšmingos Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos

10. Įstatymai:

10.1. *Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje* nustatyta, kad vienos iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų yra: „21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka“; „42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų [...] veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų vykdymu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles.“

10.2. *Statybos įstatymo 49 straipsnyje* nustatyta:

„1. Statinių naudojimo priežiūrą atlieka šie viešojo administravimo subjektai: [...] 3) statinių, nenurodytų šio straipsnio 1 dalies 1, 2 punktuose, – savivaldybių administracijos; [...] 2. Statinių naudojimo priežiūrą atliekantys viešojo administravimo subjektai tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo bei statinių saugos reikalavimus. [...]. 4. Viešojo administravimo subjektų, atliekančių statinio naudojimo priežiūrą, pareigūnai turi teisę reikalauti, kad statinio naudotojas pateiktų privalomuosius statinio priežiūros dokumentus, nurodytus šio įstatymo 50 straipsnyje, ir

leistų atlikti jiems pavestas kitas statinio naudojimo priežiūros funkcijas. [...] 6. Statinių naudojimo priežiūros atlikimo tvarką nustato aplinkos ministras. [...].“

10.3. *Civiliniame kodekse* (toliau vadinama – CK) nustatyta:

10.3.1. *1.138 straipsnis* – „Civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas [...].“

10.3.2. *2.82 straipsnio 4 dalis* – „Juridinių asmenų organų sprendimai gali būti teismo tvarka pripažinti negaliojančiais, jeigu jie prieštarauja imperatyviosioms įstatymų normoms, juridinio asmens steigimo dokumentams arba protingumo ar sąžiningumo principams. [...].“

10.3.3. *6.697 straipsnis* – „1. Rangovas, jeigu ko kita nenustato statybos rangos sutartis, per visą garantinį laiką užtikrina, kad statybos objektas atitinka normatyvinių statybos dokumentų nustatytus rodiklius ir yra tinkamas naudoti pagal sutartyje nustatytą paskirtį. [...]. 3. Rangovas, projektuotojas, statinio projekto ekspertizės rangovas ir statybos techninis prižiūrėtojas atsako už defektus, nustatytus per garantinį terminą, jeigu neįrodo, kad jie atsirado dėl objekto ar jo dalių normalaus susidėvėjimo, jo netinkamo naudojimo ar užsakovo arba jo pasamdytų asmenų netinkamai atlikto remonto arba dėl užsakovo ar jo pasamdytų asmenų kitokių kaltų veiksmų. [...]. 5. Užsakovas, per garantinį laiką nustatęs objekto defektus, privalo per protingą terminą nuo jų nustatymo pareikšti pretenziją rangovui.“

10.3.4. *6.698 straipsnis* – „1. Rangovas, projektuotojas, statinio projekto ekspertizės rangovas ar statybos techninis prižiūrėtojas atsako už objekto sugriuvimą ar defektus, jeigu objektas sugriuvo ar defektai buvo nustatyti per: 1) penkerius metus; 2) dešimt metų – esant paslėptų statinio elementų (konstrukcijų, vamzdžių ir kt.); 3) dvidešimt metų – esant tyčia paslėptų defektų. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyti terminai pradedami skaičiuoti nuo visų rangovo atliktų statybos darbų rezultatų perdavimo užsakovui dienos (kai statyba vyko rangos būdu) [...].“

10.4. *Viešojo administravimo įstatyme* (VAĮ) nustatyta:

10.4.1. *3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; 3) proporcingumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus; 4) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...]; 10) skaidrumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjekto veikla turi būti vieša, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus; [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

10.4.2. *14 straipsnis* – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...] 5. Prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo sprendimu gali būti nenagrinėjamas: [...] 4) jeigu paaiškėja, kad tuo pačiu klausimu atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą; 5) jeigu nuo skunde nurodytų pažeidimų paaiškėjimo asmeniui dienos iki skundo padavimo dienos yra praėję daugiau kaip 6 mėnesiai. [...] 7. Apie prašymo ar skundo nenagrinėjimą asmeniui pranešama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo viešojo administravimo

subjekte dienos, išskyrus atvejus, kai prašyme ar skunde nenurodyta jokių asmens duomenų ryšiui palaikyti. [...].“

10.5. *Seimo kontrolierių įstatymo 15 straipsnyje* nustatyta: „Skundams paduoti nustatomas vienerių metų terminas nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo. Skundai, paduoti praėjus šiam terminui, netiriami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip.“

10.6. *Civilinio proceso kodekso 5 straipsnio 1 dalyje* nustatyta, kad „Kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.“

11. Kiti teisės aktai – *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-12-30 įsakymu Nr. D1-971 patvirtintame statybos techniniame reglamente STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“* (toliau vadinama – Reglamentas) nustatyta:

11.1. „105. Šio Reglamento 102.2 ir 102.3 papunkčiuose nurodyti Subjektai turi atlikti šių konkrečių statinių (jo dalių) Naudojimo priežiūrą vietoje: 105.1. ypatingųjų statinių, kurių požymiai apibrėžti statybos techniniame reglamente STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ [...] ir daugiabučių gyvenamųjų namų, kurių aukštingumas iki 5 aukštų imtinai, – ne rečiau kaip vieną kartą per metus. [...].“

11.2. „106. Reglamento [...] 102.3 papunkčiuose nurodyti Subjektai konkretaus statinio (jo dalies) Priežiūrą vietoje gali atlikti dažniau, nei nurodyta šio Reglamento 105 punkte, kai: 106.1. tokį sprendimą priėmė pats šio Reglamento 102.2 ir 102.3 papunkčiuose nurodytas Subjektas. [...]; 106.2. įvyko naudojamo statinio avarija ar yra nustatyta jos grėsmė, pastebėtos statinio deformacijos, yra prielaidų, kad stichinių nelaimių ar kitų ekstremaliųjų įvykių metu pažeisti esminiai statinio reikalavimai [...]; 106.3. gautas skundas, prašymas ar pranešimas dėl statinių priežiūros, kuris nagrinėjamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo [...] nustatyta tvarka ir terminais.“

11.3. „108. Priežiūros vykdytojas, tikrindamas Naudotojo atliekamą statinių techninę priežiūrą, privalo: [...] 108.3. apžiūrėti statinį ar jo dalį vietoje; 108.4. apžiūrėjus statinį ar jo dalį, nustatyti: [...] 108.4.4. padaryti išvadas apie statinio techninę būklę ir jo techninę priežiūrą atsižvelgiant į 108.2.1-108.4.3 papunkčiuose nustatytus kriterijus; 108.5. surašyti statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą [...]; jo 1 egzempliorių įteikti (nusiųsti) Naudotojui arba techniniam prižiūrėtojui, kitą saugoti Subjekte; 108.6. nustatyti reikalavimus trūkumams pašalinti; 108.7. kontroliuoti statinio techninės priežiūros patikrinimo akte įrašytų reikalavimų įvykdymą; [...].“

Tyrimo išvados

12. Apibendrinus Pareiškėjos skunde Seimo kontrolierei nurodytas aplinkybes konstatuotina, kad ji skundžiasi tuo, jog Savivaldybė nesiima priemonių dėl Namų renovacijos trūkumų šalinimo: paslėptų Namų renovacijos darbų defektų, Namų techninės priežiūros vykdymo (pažymos 2 paragrafas).

13. Išanalizavus teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 10–11 paragrafuose, konstatuotina:

13.1. Vietos savivaldos įstatymu (pažymos 10.1 punktą) ir VAI – Savivaldybė, remdamasi VAI principais (įstatymo viršenybės, proporcingumo, skaidrumo, išsamumo ir kt.), turėjo vykdyti Namų (statinio) naudojimo priežiūrą Statybos įstatyme ir Reglamente nustatyta tvarka;

13.2. Statybos įstatymu (pažymos 10.2 punktą) ir Reglamentu (pažymos 11 paragrafas) – Savivaldybės pareigūnai 2019 metais turėjo vykdyti Namų naudojimo priežiūrą (savo iniciatyva arba gavę Pareiškėjos prašymus dėl galimai netinkamai vykdomos Namų techninės priežiūros), patikrinti, kaip Namų naudotojai vykdo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir

naudojimo bei statinių saugos reikalavimus, apžiūrėti Namą vietoje, padaryti išvadas apie statinio techninę būklę ir jo techninę priežiūrą, surašyti statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą, nustatyti reikalavimus trūkumams pašalinti, kontroliuoti statinio techninės priežiūros patikrinimo akte įrašytų reikalavimų įvykdymą.

13.3. CK (pažymos 10.3 punktas) – Savivaldybė, kaip Namų renovacijos darbų užsakovas, per garantinį laiką (per penkerius metus; per dešimt metų – esant paslėptų statinio elementų (konstrukcijų, vamzdžių ir kt.); per dvidešimt metų – esant tyčia paslėptų defektų nuo visų rangovo atliktų statybos darbų rezultatų perdavimo užsakovui dienos) nustačiusi Namų defektus, privalėtų per protingą terminą nuo jų nustatymo pareikšti pretenziją rangovui; civilines teises įstatymų nustatyta tvarka gina teismas.

14. Vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 15 straipsniu (skundai praėjus vienerių metų terminui nuo skundžiamų veiksmų padarymo netiriami, jeigu Seimo kontrolierius nenusprendžia kitaip; pažymos 10.5 punktas), nagrinėjamu atveju pagal Pareiškėjos skundą tiriami Savivaldybės pareigūnų 2019 metų veiksmai (neveikimas).

Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–9 paragrafai), darytinos išvados, kad **nagrinėjamu atveju Savivaldybė:**

14.1. nagrinėjo visus gautus Pareiškėjos kreipimus į Savivaldybę dėl galimų Namų renovacijos darbų trūkumų, pagrįstai pažymėdama, kad Pareiškėjos nurodytos aplinkybės ne vieną kartą buvo išnagrinėtos Savivaldybėje, taip pat ir jos sudarytų komisijų, bei kitose valstybės institucijose (pažymos 7.4, 7.9–7.15 punktai, 9 paragrafas) [pastebėtina, kad ir Seimo kontrolierius 2015 Pažymoje paaiškino Pareiškėjai, kad jos skunde nurodytos aplinkybės dėl Namų renovacijos atitikimo teisės aktų reikalavimams (darbų trūkumų) nagrinėtinos Inspekcijoje (kuri konstatavo, kad Pareiškėjos nurodytos aplinkybės dėl vandens atsiradimo rūšio patalpose neturi nieko bendra su atliktais Namų modernizavimo darbais) arba teisme; šios pažymos 8 paragrafas];

14.2. teisės aktuose nustatyta tvarka vykdė statinių naudojimo priežiūros funkciją, t. y., 2019 metais patikrino atliekamą Namų techninę priežiūrą pagal Pareiškėjos kreipimąsi, surašė Aktą, kuriame konstatavo Namų techninės būklės trūkumus, pateikė Bendrijai atitinkamus reikalavimus (pvz., išvalyti ventiliacijos angas; Pareiškėja susipažino su Namų techninės priežiūros patikrinimo rezultatais Susirinkime, prieštaravo ventiliacijos valymo darbų atlikimui; šios pažymos 7.8 punktas), kontroliavo jų vykdymą [pateikti duomenys apie tai, kad reikalavimo išvalyti ventiliacijos angas atsisakyta, atsižvelgus į šio klausimo svarstymo Susirinkime rezultatus („Akto reikalavimo išvalyti ventiliacijos angas dėl Pareiškėjos buto blogo kvapo – šiame Susirinkime buto savininkė atsisakė“; šios pažymos 7.7 punktas ir 7.8.3 papunktis)].

Pažymėtina, kad:

14.2.1. patikrinimo metu Savivaldybės pareigūnai Pareiškėjos nurodomų Namų būklės trūkumų (tarp jų, ir pelėsio), susijusių su Namų renovacija, nenustatė bei pagal kompetenciją konstatavo, kad Namų būklė atitinka teisės aktų reikalavimus (pažymos 7.7 punktas);

14.2.2. Bendrija Susirinkime (įvykusiame šio tyrimo metu) pritarė pirmiau nurodytai Savivaldybės pareigūnų išvadai ir konstatavo, kad „Renovuoto Namų būklė gera“, inicijavo Pareiškėjos nurodytų aplinkybių patikrinimą ir gavo informaciją, kad „blogo kvapo ir pelėsių – nenustatyta“ (pažymos 7.8.2 papunktis);

14.2.3. Susirinkimo Protokole akcentuota, kad šio tyrimo metu Pareiškėjos prašymu į Namų apžiūrą buvo atvykęs ir Savivaldybės administracijos direktorius, kuris apžiūros metu pasiūlė rūsyje fekalinės nuotekos vamzdį atlaisvinti, tačiau Pareiškėja šių darbų atsisakė;

14.3. vykdydama Užsakovo funkcijas (šio tyrimo metu gautais duomenimis) neturėjo teisinio pagrindo kreiptis į Namų renovaciją atlikusį atitinkamą rangovą dėl Pareiškėjos nurodomų Namų renovacijos darbų trūkumų, nes „Bendrija į Savivaldybę dėl Namų modernizavimo darbų trūkumų po modernizavimo užbaigimo nesikreipė“ (pažymos 7.5 punktas), „Savivaldybė Namų modernizavimo darbų trūkumų po modernizavimo užbaigimo nenustatė“ (pažymos 7.6 punktas).

15. Apibendrinus pirmiau nurodytas aplinkybes konstatuotina, kad Savivaldybė pagal kompetenciją ir nustatyta tvarka vykdė statinių naudojimo priežiūros funkciją, todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalimi, ***Pareiškėjos skundas atmestinas.***

16. Kartu Seimo kontrolierė atkreipia:

16.1. ***Pareiškėjos dėmesį į tai***, tuo atveju, jeigu jos nuomonė dėl Namų renovacijos trūkumų įtakos dabartinei Namų techninei būklei nesikeičia, ji turi teisę savo civilines teises ginti, Bendrijos sprendimus ginčyti teisme įstatymuose nustatyta tvarka (pažymos 10.3.1 ir 10.3.2 papunkčiai bei 10.6 punktas);

16.2. ***Savivaldybės pareigūnų dėmesį į tai***, kad atsakymuose asmenims į jų prašymus, kai atsisakoma nagrinėti prašymus (jų dalį) dėl to, kad tais pačiais klausimais Savivaldybė (arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas) jau yra pateikusi atsakymą (-us) ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo (-ų) pagrįstumu, turėtų būti nurodytos ne tik šios aplinkybės, bet ir konkreti VAĮ nuostata, kuria vadovaudamasi Savivaldybė turi teisę tokio prašymo nenagrinėti (pvz., VAĮ 14 straipsnio 5 dalies 4 punktas; pažymos 10.4.2 papunktis).

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

17. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, nusprendžia X skundą dėl Pasvalio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė ***Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriui*** rekomenduoja imtis priemonių, kad ateityje Savivaldybės atsakymuose asmenims į jų prašymus, kai atsisakoma nagrinėti prašymus (jų dalį) dėl to, kad tais pačiais klausimais Savivaldybė (arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas) jau yra pateikusi atsakymą (-us) ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo (-ų) pagrįstumu, būtų nurodyta ir konkreti VAĮ nuostata, kuria vadovaudamasi Savivaldybė turi teisę tokio prašymo nenagrinėti.

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijos gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė